Kiambatisho "A"

Na	Eneo la Sera ya Utamaduni ya Mwaka 1997	Tamko la Sera	Mdau wa Utekelezaji	Changamoto	Maoni ya Masuala ya Kuzingatiwa katika Sera
1	**Lugha ya Taifa**	3.1.1Kiswahili kitatamkwa rasmi kuwa Lugha ya Taifa na kauli hii itazingatiwa katika Katiba ya Nchi.	• **BAKITA** • **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA**		
		3.1.2 Vitawekwa vivutio kwa watu binafsi na Mashirika mbalimbali kuchapisha na kusambaza maandiko katika lugha ya Kiswahili.	• **BAKITA** • **TATAKI**		
		3.1.3 Baraza la Kiswahili la Taifa litakuwa na Jukumu la kutafiti, kuneemesha na kuendeleza matumizi ya lugha ya Kiswahili.	• **BAKITA**		
		3.1.4 Baraza la Kiswahili la Taifa na Taasisi nyingine za ukuzaji wa Kiswahili zitaimarishwa na kupatiwa nyenzo na fursaya kutekeleza majukumu yake kikamilifu	• **BAKITA** • **TATAKI** • **LANGUAGE OF TANZANIA PROJECT (LOT),UDSM**		
		3.1.5 Lugha za asili zitaendelea kutumika kama	• **TAMISEMI** • **LANGUAGE OF**		

		hazina na chanzo cha kukuza Kiswahili.	**TANZANIA PROJECT (LOT)** • **BAKITA** • **TATAKI**		
2	**Lugha za Jamii**	3.2.1 Jamii zetu zitaendelea kutumia na kujivunia lugha zake za asili.	• **TAMISEMI** • **LANGUAGE OF TANZANIA PROJECT (LOT)** • **BAKITA** • **TATAKI**		
		3.2.2 Wananchi, mashirika ya umma na va watu binafsi yatahamasishwa kuandika, kukusanya, kutafiti, kuhifadhi na kutafsiri lugha za asili katika lugha nyinginezo.	• **TAMISEMI** • **LANGUAGE OF TANZANIA PROJECT (LOT)** • **BAKITA** • **TATAKI** • **MKUKI NA NYOTA**		
		3.2.4 Mashirika ya umma na ya watu binafsi, yatahimizwa kuchapisha na kusambaza maandiko katika lugha za asili.	• **TAMISEMI** • **LANGUAGE OF TANZANIA PROJECT (LOT)** • **BAKITA** • **TATAKI** • **MKUKI NA NYOTA**		
3	**Lugha za Kigeni**	3.3.1 Kiingereza kitakuwa ni somo la lazima katika elimu ya awali, msingi na sekondari na kitahimizwa katika elimu ya	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA**		

		juu na ufundishaji wake utaboreshwa.	**UFUNDI** • **WHUSM**		
		3.3.2 Ufundishaji wa lugha za Kifaransa, Kireno, Kirusi n.k. utahimizwa.	• **WHUSM** • **BAKITA**		
4	**Lugha ya Kufundishia**	3.4.1 Mpango maalumu wa kuiwezesha elimu na mafunzo katika ngazi zote utolewe katika lugha ya kiswahili utaandaliwa na kutekelezwa.	• **TAMISEMI** • **LANGUAGE OF TANZANIA PROJECT (LOT)** • **BAKITA** • **TATAKI** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		3.4.2 somo la kiswahili litakuwa ni somo la lazima katika ngazi ya elimu ya awali, msingi na sekondari, na litahimizwa katika elimu ya juu. Aidha, ufundishaji wake utaboreshwa.	• **BAKITA** • **TATAKI** • **WIZARA YA ELIMU SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
5	**Sanaa na Ufundi**	4.1.1 Baraza la Sanaa la Taifa litawashirikishana kuwaendeleza wasanii na	• **BASATA** • **WIZARA YA MAMBO YA NJE NA AFRIKA**		

		litakusanya na kusambaza taarifa kuhusu bei na masoko ya sanaa kwa wasanii, mashirika na watu binafsi. Aidha, Baraza litawahamasisha wasanii kushiriki katika matamasha na maonyesho mbalimbali.	**MASHARIKI (SEKRETARIETI)** • **CHUO KIKUU CHA DAR ES SALAAM (FPA)** • **WIZARA YA VIWANDA NA BIASHARA.** • **TRA**		
		4.1.2 Mitaala ya elimu ya awali, msingi, sekondari na vyuo vya ualimu itajumuisha masomo ya sanaa mbalimbali, kwa mfano: muziki, uchoraji, uchongaji na tamthiliya. Aidha, masomo haya yatatahiniwa katika mitihani ya mwisho ya ngazi hizi za elimu na katika shughuli zao za siku hadi siku.	• **WIZARA YA ELIMU SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **CHUO KIKUU CHA DAR ES SALAAM (FPA)** • **TaSUBa** • **TAMISEMI** • **VETA** • **BODI YA FILAMU**		
		4.1.3 Wasanii watahamasishwa kuanzisha vyama vyao vya aina mbalimbali vitakavyoendeleza na kutetea maslahi yao	• **BASATA** • **WHUSM** • **BODI YA FILAMU** • **COSOTA**		
		4.1.4 Serikali itahakikisha kunakuwepo na utaratibu wa kuwatambua na kuwaenzi	• **BASATA** • **WHUSM**		

		wasanii maarufu wa kitaifa.			
		4.1.5 Wasanii watatakiwa kuzingatia umuhimu wa kulinda na kuhifadhi mazingira.	• **NEMC** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **BASATA** • **VYAMA VYA WACHONGAJI** • **TAMISEMI**		
		4.1.6 Wasanii watatakiwa kuuhamasisha umma kulinda na kuhifadhi mazingira.	• **NEMC** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **BASATA** • **VYAMA VYA WACHONGAJI** • **TAMISEMI**		
		4.1.7 Tasnia za utamaduni zitatambuliwa na zitahimizwa kutoa mchango wake katika maendeleo ya uchumi wa Taifa.	• **BASATA** • **TASUBA** • **BODI YA FILAMU** • **WHUSM** • **COSOTA** • **MALIASILI NA UTALII**		
		4.1.8 Asasi zinazoshughulika na utangazaji wa biashara na bidhaa za Tanzania zitahamasishwa kutambua na	• **TANTRADE** • **MASHIRIKISHO YOTE** • **BASATA**		

		kutangaza bidhaa za sanaa na muziki.	• **WHUSM** • **CHUO KIKUU** • **CHA DAR ES SALAAM (FPA** • **WIZARA YA MAMBO YA NJE NA AFRIKA MASHARIKI (SEKRETARIETI)**		
		4.1.9 Serikali itahakikisha kuwa panakuwepo na jengo la kisasa la maonyesho ya sanaa katika ngazi ya Taifa. Aidha, wananchi watahamasishwa kuhakikisha kwamba wanatenga maeneo ya maonyesho.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		4.1.10 Serikali itaendelea kutenga na kulinda maeneo ya kuendeshea shughuli za sanaa za ufundi, maonyesho na muziki katika miji na vijiji.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **OR-TAMISEMI**		
		4.1.1 Vitawekwa vivutio kwa watu binafsi na mashirika mbalimbali kujenga na kuendesha kumbi za maonyesho	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **TAMISEMI**		

6	Uhifadhi na Uendelezaji Wa Urithi Wetu wa Utamaduni	5.1.1 Kazi ya kulinda na kuendeleza urithi wetu wa utamaduni ni jukumu la jamii nzima na itasimamiwa na Serikali.	• **OR-TAMISEMI,** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **WIZARA YA UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		
		5.1.2 Wananchi, mashirika ya umma na ya watu binafsi watahamasishwa kutambua, kuthamini, kulinda na kuendeleza urithi wetu wa utamaduni. Aidha, umuhimu wa uhusiano uliopo baina ya mila,desturi,utamaduni, maliasili, mazingira na mipango ya maendeleo utasisitizwa.	• **WHUSM** • **UNESCO** • **BAKITA** • **BASATA** • **BODI YA FILAMU**		
		5.1.3 Itahakikishwa kwamba vituo vya urithi wetu wa utamaduni vinakuwa vituo vya elimu na mafunzo na pia vivutio vya watalii.	• **OR-TAMISEMI,** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **WIZARA YA UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		

		5.1.4 Mitaala yote ya elimu na mafunzo itahimiza matumizi ya vituo na maeneo ya mambo ya kale, makumbusho, maktaba, nyaraka,maumbile asili, uoto na mazingira katika utoaji wa elimu na mafunzo nchini	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		5.1.5 Zitawekwa taratibu zitakaloliwezesha taifa kutambua,na kuhifadhi tunu za kitaifa, ikiwa ni pamoja na sanaa za aina mbalimbali,maliasili, madini na masalia ya viumbe au vifaa vya kale.	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		5.1.6 Maeneo yenye urithi wa utamaduni yatambuliwa, kutengwa na kuendelezwa, ikiwa ni pamoja na kuanzishwa kwa makumbusho za vivutio.	• **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **OR-TAMISEMI** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		5.1.7 Serikali itahakikisha kwamba ofisi zote za	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA**		

		umma,mashirika na watu binafsi wanatambua, kuthamini na kutunza nyaraka walizonazo na watakazoziandika ili kuhifadhi historia na utamaduni wetu.	**UTUMISHI WA UMMA** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **UNESCO** • **BAKITA** • **BASATA** • **BODI YA FILAMU**		
		5.1.8 Mafunzo kuhusu utunzaji wa nyaraka yatatolewa kwa viongozi na waajiriwa wapya na katika vyuo vinavyotoa mafunzo ya uhazili, utawala na uongozi	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA**		
		5.1.9 Viongozi mahali pa kazi watatakiwa kuwajibika kikamilifu na utunzaji wa maandiko na nyaraka zinazotokana na utendaji wao wa kazi wa siku hadi siku	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA**		
		5.1.10 Serikali itahimiza mikoa wilaya,vijiji,mashirika ya umma na ya watu binafsi na wananchi kwa jumla kuanzisha na kuendeleza makumbusho za aina mbalimbali, maktaba na	• **OFISI YA RAIS MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA** • **WIZARA YA MALIASILI NA**		

		hifadhi za nyaraka	**UTALII** • **UNESCO** • **BAKITA** • **BASATA** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		5.1.11 Vitu vyote vilivyotengenezwa na binadamu vitatambulika, kisheria, kuwa ni kumbukumbu za taifa vinapofikisha umri wa miaka mia moja.	• **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
	5.2 Tathmini ya Rasilimali za Utamaduni	5.2.1 Uendelezaji wa ardhi na miradi yote utatanguliwa na tathmini ya athari zake kwa rasilimali za utamaduni. Gharama za tathmini hizi zitakuwa ni sehemu ya gharama za miradi yenyewe.	• **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI.**		
	5.3 Rasilimali za Utamaduni Zilizopo Majini	5.3.1 Miliki ya rasilimali za utamaduni zilizopo majini kama vile mabaki ya meli zitatambuliwa, kufafanuliwa na kulindwa kisheria.	• **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
	5.4 Vitabu vya	5.4.1 Utaratibu wa Makatibu	• **TAMISEMI**		

	Maelezo ya Wilaya na Mikoa (District and Regional Books)	Tawala kuandika na kutunza majuzuu ya wilaya na mikoa, ili kuweka bayana mazingira ya jamii za mikoa na wilaya zinazohusika utaanzishwa tena.			
	5.5 Utamaduni na Uhifadhi wa Mazingira	5.5.1 Ujuzi, stadi na teknolojia za jadi zinazolinda mazingira zitatambuliwa na matumizi yake kuhimizwa.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **OR-TAMISEMI**		
		5.5.2 Utafiti wa mila na desturi zenye kulinda mazingira utahimizwa ili uziwezeshe mila na desturi hizo kutambuliwa na kutumika.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		5.5.3 Utafiti wa mila na desturi zenye kuchochea uharibifu wa mazingira utahimizwa ili mila na desturi hizo zitambuliwe na kukomeshwa.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **OR-TAMISEMI**		
		5.5.4 Fani mbalimbali za utamaduni zitatumiwa kuhimiza matumizi ya mila na	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **TAMISEMI**		

		desturi za kuhifadhi mazingira na kusambaza matokeo ya utafiti uliofanyika			
	6. BURUDANI **6.1 Maana ya Burudani**	6.1.1 Vyombo vya habari yaani redio, magazeti, televisheni n.k. vitahimiza maadili, mila, desturi na utamaduni wetu.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA UJENZI UCHUKUZI NA MAWASILIANO**		
		6.1.2 Muda na vipindi vitakavyoonyeshwa na kutangazwa katika vituo vya redio na televisheni vitazingatia maadili, mila na desturi zetu. Aidha, vituo hivyo vitahimizwa kutoa nafasi zaidi kwa ajili ya muziki na sanaa za kitanzania.	• **WIZARA YA HABARI UTAMADUNI SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA UJENZI UCHUKUZI NA MAWASILIANO**		
		6.1.3 Maeneo ya wazi kwa ajili ya mapumziko na burudani kwa watoto na wazee yatatengwa na kusimamiwa kikamilifu.	• **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		

		6.1.4 Jamii, watu binafsi na mashirika mbalimbali yatahimizwa kujenga na kutunza maeneo kwa ajili ya burudani.	• **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		
		6.1.5 Vitawekwa vivutio kwa watengenezaji wa vifaa vya burudani hapa nchini ili vifaa hivyo viweze kupatikana kwa urahisi na kwa bei nafuu.	• **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA VIWANDA BIASHARA NA UWEKEZAJI**		
		6.1.6 Serikali itahakikisha kwamba shughuli za burudani zitolewazo hazipotoshi maadili ya taifa.	• **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO.**		
		6.1.7 Itahakikishwa kwamba utafiti kuhusu burudani za jadi unafanyika na kwamba matokeo ya utafiti huo	• **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA**		

		yanasambazwa ili kurahisisha ufundishwaji na urithishwaji wa burudani za jadi	**MICHEZO**		
		6.1.8 Wanamichezo na wasanii watahamasishwa Kutambua wajibu, haki na maslahi yao.	• **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO.**		
		6.1.9 Itahakikishwa kuwa Majumba ya Maendeleo yaliyopo pote nchini yanatumika kwa ajili ya shughuli za maendeleo na utoaji wa burudani, na pale ambapo hayapo, ujenzi wa nyumba za aina hii utahimizwa.	• **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI,** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		
		6.1.10 Asasi mbalimbali za Serikali, mashirika ya umma na ya watu binafsi na waajiri wengine, watatakiwa kutambua umuhimu wa burudani mahali pa kazi katika kuleta ufanisi wa utendaji na kuboresha afya ya wafanyakazi	• **OR-MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		

		6.1.11 Michezo na sanaa zisizo za mashindano zitahimizwa na kuendelezwa katika jamii ili ziwe sehemu muhimu za burudani.	• **OR -TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO.**		
		6.1.12 Wananchi watahamasishwa kutambua kuwa michezo ni muhimu katika kujenga mwili, afya, akili, nidhamu ushirikiano na uhusiano wa kimataifa.	• **OR -TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO.**		
		6.1.13 Mipango ya uendelezaji wa ardhi na makazi itazingatia haja ya kujenga na kuwepo kwa maeneo ya michezo na burudani.	• **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI,** • **TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		
		6.1.14 Vitawekwa vivutio kwa watu binafsi na mashirika kuanzisha viwanda vya	• **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA**		

		kutengeneza aina mbalimbali ya vifaa vya burudani humu nchini.	**MICHEZO** • **WIZARA YA VIWANDA BIASHARA NA UWEKEZAJI**		
	7. UTAMADUNI NA USHIRIKISHWAJI UMMA	7.1.1 Kila mwananchi hana budi kutambua kuwa kushiriki katika shughuli mbalimbali za utamaduni wake ni haki ya msingi.	• **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO**		
		7.1.2 Utaandaliwa utaratibu maalum utakaowawezesha wanawake kushiriki kikamilifu katika shughuli mbalimbali za utamaduni.	• **WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO**		
		7.1.3 Wananchi watahamasishwa kushiriki kikamilifu katika shughuli mbalimbali za utamaduni ikiwa ni pamoja na burudani na michezo.	• **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA HABARI, UTAMADUNI, SANAA NA MICHEZO** • **WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA**		

			WATOTO		
		7.1.4 Itahakikishwa kwamba vyombo vilivyokabidhiwa dhamana ya kusimamia na kuendeleza fani mbalimbali za utamaduni vinaendesha shughuli zake kwa uwazi na kwa kuzingatia sheria na demokrasia ili kuwapa fursa wananchi wengi kushiriki.	• **TAMISEMI** • **BASATA** • **BAKITA** • **COSOTA** • **TaSUBa** • **WHUSM**		
		7.1.5 Wananchi watahamasishwa kuanzisha vyama vya fani mbalimbali za utamaduni	• **BASATA** • **TAMISEMI** • **WHUSM** • **TaSUBa**		
		7.1.6 Michezo kwa wote na matamasha vitahimizwa na kuendelezwa katika jamii	• **WHUSM**		
		7.1.7 Wananchi, makampuni na mashirika ya umma na ya watu binafsi watashirikishwa katika kuhakikisha kuwepo kwa maeneo, vifaa, mazingira na vyanzo mbalimbali vya kuwawezesha wananchi kushiriki kikamilifu katika shughuli za utamaduni.	• **UNESCO** • **TAMISEMI** • **WIZARA YA ARDHI, NYUMBA NA MAENDELEO YA MAKAZI** • **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa**		
		7.1.8 Utaandaliwa utaratibu utakaowawezesha watu wenye mahitaji maalum kama vile	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA**		

		wazee na walemavu kushiriki katika shughuli mbalimbali za utamaduni.	**JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WHUSM**		
		7.1.9 Wananchi wataendelea kuwa huru kujipatia mapato kutokana na fani mbalimbali za utamaduni kulingana na sheria	• **TAMISEMI** • **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa**		
	8. MALEZI, ELIMU NA MAFUNZO **8.1 Malezi**	8.1.1 Familia itatambuliwa kuwa ni asasi ya msingi na muhimu katika mfumo wetu wa jamii na itakuwa chimbuko na msingi wa kuendeleza maadili, elimu, mafunzo na utamaduni wetu.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.1.3 Nafasi ya taasisi za dini katika kuendeleza maadili, elimu, mafunzo na utamaduni wetu itatambuliwa.	• **WHUSM**		
		8.1.3 Mila na desturi nzuri zitatambuliwa, kuzingatiwa na kuendelezwa katika kujenga taifa lenye umoja, mshikamano, heshima, upendo	• **TAMISEMI** • **WHUSM**		

		na utulivu.			
		8.1.4 Kwa kuzingatia umuhimu wa wanawake katika malezi, elimu na mafunzo, nafasi ya wanawake katika kuendeleza malezi bora na urithishaji wa utamaduni katika jamii itazingatiwa katika mipango yote ya malezi, elimu na mafunzo.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.1.5 Utafiti kuhusu malezi, mila, desturi na mazingira utahimizwa. Matokeo ya utafiti huo yatatumika katika kuboresha malezi, elimu na mafunzo.	• **WHUSM** • **TAMISEMI** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.1.6 Utaratibu wa kutunza, kuhifadhi na kuchapisha taarifa, takwimu na kumbukumbu za kiutamaduni utaanzishwa.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **OR MENEJIMENTI YA UTUMISHI WA UMMA**		

		8.1.7 Jamii na wazazi watahimizwa kuenzi maadili, mila na desturi za malezi bora.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WHUSM**		
		8.1.8 Serikali na jamii zitahakikisha kwamba haki za watoto zinalindwa.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO**		
		8.1.9 Serikali itahakikisha kuwa watoto wenye umri wa kwenda shule wanakwenda shule na kwamba mitaala ya elimu na mafunzo itazingatia maadili ya kitanzania. Maadili haya ni pamoja na kuthamini utu, kuhimiza usawa wa kijinsia, kutunza mali na kuheshimu mila na desturi nzuri.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WHUSM** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **OR-TAMISEMI**		
		8.1.10 Taasisi zinazotoa elimu na mafunzo zitatambua na kutumia mila na desturi nzuri	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA**		

		katika kuwaandaa vijana kuwa wazazi bora.	**MAFUNZO YA UFUNDI** • **OR-TAMISEMI**		
		8.1.11 Mafunzo ya dini yatakuwa sehemu ya malezi ya watoto ili kusisitiza maadili, malezi mema, kazi, kustahiana na kuvumiliana.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **OR-TAMISEMI** • **WHUSM**		
		8.1.12 Utawekwa utaratibu wa kuwawezesha watoto wa mitaani kupata malezi bora, elimu na stadi za kuwawezesha kuishi maisha ya heshima.	• **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.1.13 Wananchi watahimizwa kuzingatia kuwa uzalendo, kujali kazi, uadilifu, usafi, uhifadhi na utunzaji wa mazingira na rasilimali ni sehemu muhimu ya utamaduni wetu.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA**		

			WATOTO		
	8.2 Elimu na Mafunzo	8.2.1 Serikali itahimiza uanzishwaji wa vyuo na taasisi mahususi za kufundisha fani mbalimbali za utamaduni	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **OR-TAMISEMI** • **WHUSM**		
		8.2.2 Ufundi wa jadi pamoja na mfumo wa mafunzo ya ufundi wa jadi vitatambuliwa na kuendelezwa kuwa sehemu ya elimu na mafunzo stadi	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **OR-TAMISEMI** • **WHUSM**		
		8.2.3 Serikali itahimiza ufundishaji wa taaluma za makumbusho, mambo ya kale, nyaraka na ukutubi katika ngazi za elimu na mafunzo ya juu	• **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		8.2.4 Serikali itaimarisha shule na vyuo vyake vya fani za	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI,**		

		michezo, ukutubi, utunzaji nyaraka na sanaa na kuanzisha chuo cha mafunzo kuhusu uhifadhi wa majengo na maeneo ya kale	**TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		8.2.5 Mitaala ya elimu ya msingi, sekondari na vyuo vya ualimu itajumuisha mafunzo kuhusu sanaa za aina mbalimbali kwa mfano; mziki, uchoraji, uchongaji na tamthilia. Aidha masomo hayo yatatahiniwa katika mitihani ya mwisho ya ngazi hizi za elimu.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.2.6 Aina zote za elimu zitatambua na kuhimiza matumizi ya makumbusho, mambo ya kale, maktaba na nyaraka kama vielelezo katika utoaji wa elimu na mafunzo nchini.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		8.2.7 Stadi za kusoma,	• **WIZARA YA**		

		kuhesabu na kuandika zitatambuliwa kuwa ni sehemu ya utamaduni wetu na hivyo kuhimizwa.	**ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		8.2.8 Watu binafsi na mashirika mbalimbali wataruhusiwa kuanzisha, kumiliki na kuendesha taasisi za elimu na mafunzo katika fani mbalimbali za utamaduni. Aidha, zitawekwa sheria zitakazoongoza uanzishwaji na uendeshwaji wa taasisi hizo.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **WIZARA YA SHERIA NA KATIBA**		
		8.2.9 Watendaji katika sekta ya utamaduni watatakiwa kujiendeleza katika taaluma na fani zao ili kuongeza tija na ufanisi kazini.	• **OR-TAMISEMI** • **WHUSM**		
		8.2.10 Wananchi watahimizwa kujiwekea malengo katika maisha yao, kuzingatia zana ya ushindani na utumiaji wa nyenzo za kisasa katika uzalishaji mali, kupima tija na kuweka kumbukumbu za shughuli zao za kila siku.	• **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA AFYA MAENDELEO YA JAMII, JINSIA WAZEE NA WATOTO**		

	9. UJENDESHAJI NA UGHARIMIAJI WA SHUGHULI ZA UTAMADUNI **9.1 Uendeshaji**	9.1.1 Sekta ya Utamaduni, itaendelea kuwa na nafasi katika Mfumo wa Serikali.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI**		
		9.1.2 Serikali itaandaa na itasimamia utekelezaji wa Sera ya Utamaduni na itahuisha sheria zinazohusiana na shughuli za utamaduni	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI**		
		9.1.3 Asasi zinazoshughulikia masuala na fani za utamaduni zitaimarishwa kwa kuzipatia nyenzo na vitendea kazi vya kutosha pamoja na wataalam wenye sifa na ujuzi unaostahili.	• **BASATA** • **BAKITA** • **TaSUBa** • **COSOTA** • **UNESCO** • **BODI YA FILAMU**		
		9.1.4 Patakuwepo na maafisa watakaoshughulikia masuala ya utamaduni katika ngazi ya Mkoa na Wilaya. Maafisa hawa watasaidiwa na wataalam wa Michezo, Sanaa, Lugha,	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **OR- IDARA YA**		

		Nyaraka na Mambo ya Kale.	**KUMBUKUMBU NA NYARAKA**		
		9.1.5 Waendeshaji Wakuu wa shughuli za utamaduni katika ngazi za taifa, Mikoa na Wilaya, watatakiwa kuwa na shahada ya Chuo Kikuu, utaalam katika mojawapo ya fani za utamaduni, mafunzo ya utawala na uendeshaji pamoja na uzoefu wa kazi.	• **WHUSM** • **TAMISEMI** • **OFISI YA RAIS MENEJIMENT YA UTUMISHI WA UMMA**		
		9.1.6 Waendeshaji wakuu wa shughuli za utamaduni katika ngazi ya taifa, mikoa na wilaya watakuwa na jukumu la kuratibu na kusimamia utekelezaji wa Sera ya utamaduni na shughuli za utamaduni katika maeneo yao.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		9.1.7 Wakuu wa vyuo na taasisi zinazotoa elimu na mafunzo katika fani za utamaduni watatakiwa kuwa na angalau shahada ya uzamili katika mojawapo ya fani za utamaduni.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WHUSM**		
		9.1.8 Wasimamizi na	• **WIZARA YA**		

		watendaji wakuu wa shughuli za utamaduni katika ngazi za taifa, mkoa, wilaya na taasisi za elimu na mafunzo watapata mafunzo ya uendeshaji na usimamizi ili kuwawezesha kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi.	**ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **OR-MENEJIMENT YA UTUMISHI WA UMMA**		
		9.1.9 Wizara yenye dhamana ya utamaduni itaweka utaratibu maalum wa kusajili na kusimamia mafunzo ya fani za utamaduni zinazoweza kuhatarisha usalama wa raia na mali kama vile mieleka, mazingaombwe, Kung Fu, ngumi, karate na judo.	• **WHUSM** • **BASATA** • **BAKITA** • **TaSUBa** • **TAMISEMI**		
		9.1.10 Serikali itaanzisha taratibu zitakazowezesha usajili wa shule, vyuo na wataalam wa fani mbalimbali za utamaduni ili kuzuia kushuka kwa viwango vya taaluma na ukiukwaji wa taratibu.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		9.1.11 Shirika la Makumbusho	• **WIZARA YA**		

		ya Taifa, BASATA, BAKITA, BMT na Bodi ya Ukaguzi wa Filamu na Sanaa za Maonyesho yatahimiza na kutoa ushauri kuhusu uanzishaji na uendeshaji wa asasi za aina hiyo katika ngazi za mikoa, wilaya hadi vijijini.	**MALIASILI NA UTALII** • **BASATA** • **BAKITA** • **BMT** • **TAMISEMI** • **BODI YA FILAMU** • **WHUSM**		
		9.1.12 Sheria zilizopo zitatafsiriwa na kuchapishwa katika lugha ya Kiswahili ili wananchi walio wengi waweze kuzisoma na kuzielewa.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA**		
		9.1.13 Wananchi watahimizwa kuzielewa na kuziheshimu sheria na kanuni zilizowekwa na kutambua kwamba ni wajibu wa kila mwananchi kutii sheria.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA**		
		9.1.14 Adhabu kali zaidi zitatolewa kwa wanaotiwa hatiani kwa kukiuka sheria na kanuni zinazolinda maadili ya taifa.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA**		
	9.2 Maadili	9.2.1Vitambulisho vya Taifa	• **WIZARA YA**		

	ya Utambulisho wa Taifa	kama vile Mlima Kilimanjaro; Twiga; Bendera ya Taifa; Wimbo wa Taifa, Mwenge wa Uhuru; Nembo ya Serikali na kadhalika vitabainishwa kisheria ili wananchi wavitambue, waviheshimu na kuvilinda ipasavyo.	**KATIBA NA SHERIA** • **OR-TAMISEMI** • **WHUSM** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII**		
		9.2.2 Misingi ya Katiba ya Taifa itafundishwa kwa wanafunzi wote katika ngazi za elimu ya msingi na sekondari. Mafunzo haya yatakuwa ni pamoja na majukumu na wajibu wa raia.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		9.2.3 Wimbo wa Taifa utafundishwa kwa wanafunzi wote kuanzia shule za awali.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		9.2.4 Katika shule za awali, msingi na sekondari Wimbo wa Taifa utaimbwa kila siku kabla wanafunzi hawajaingia	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA**		

		darasani.	UFUNDI • **OR-TAMISEMI**		
		9.2.5 Watu wote watasimama na kuimba Wimbo wa Taifa kabla ya kuanza maonyesho na michezo yote yenye hadhi ya kitaifa na kimataifa.	• **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA** • **WHUSM**		
		9.2.6 Itakuwa marufuku kupandisha Bendera ya Taifa iliyopasuka au kupauka. Aidha, Serikali itaandaa taratibu na kuziweka wazi kuhusu ni lini na wapi Bendera ya Taifa inaweza kupandishwa au kutumiwa.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA**		
		9.2.7 Mwenge wa Uhuru utaendelea kukimbizwa nchini na Serikali itahakikisha kwamba wananchi wote wanauthamini.	• **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA** • **OWM SERA, BUNGE KAZI,VIJANA, AJIRA NA WATU**		

			WENYE ULEMAVU • OR-TAMISEMI		
		9.2.8 Wananchi watashirikishwa katika kubuni na kuchagua majina ya maeneo na nembo za wilaya, mikoa na taifa. Maumbile, uoto na viumbe asilia vitafikiriwa wakati wa kubuni nembo mpya. Nembo ambazo tayari zinatumiwa zitawekwa wazi ili wananchi wazifahamu na kuzipatia hadhi inayostahili.	• **OR-TAMISEMI** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI** • **WIZARA MALIASILI NA UTALII**		
		9.2.9 Zitabuniwa nyimbo maalum ambazo zitafundishwa kwa wanafunzi na wananchi kwa jumla ili ziwe sehemu ya utambulisho wao.	• **OR-TAMISEMI** • **WHUSM** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI**		
		9.2.10 Yatakuwepo mavazi maalum ambayo yatakuwa sehemu ya Utambulisho wa Taifa.	• **WHUSM**		
	9.3 Hakimiliki	9.3.1 Serikali itaanzisha chombo cha kusimamia	• **COSOTA** • **WHUSM**		

		Hakimiliki.			
		9.3.2 Tanzania itaridhia mikataba na kujiunga na asasi muhimu za Hakimiliki za Kimataifa kama vile, 'Berne Convention' na 'Universal Copyright Convention'.	• **WHUSM** • **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA** • **COSOTA**		
		9.3.3 Utekelezaji na uhuishaji wa sheria zinazohusu Hakimiliki utahimizwa ili sheria hizi ziendane na wakati na mabadiliko ya teknolojia.	• **WHUSM** • **WIZARA YA KATIBA NA SHERIA** • **COSOTA**		
	9.4 Maendeleo ya wananchi na utamaduni	9.4.1Wananchi watahamasishwa kutambua kwamba wanao wajibu mkubwa wa kulinda na kuhifadhi urithi wetu wa utamaduni, maumbile ya asilia na mazingira katika miji, vijiji na maeneo yao.	• **WIZARA MALIASILI NA UTALII** • **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **NEMC**		
		9.4.2 Wananchi watahimizwa kuwatambua watu wenye uwezo na vipaji maalum vinavyohusu utamaduni miongoni mwao na kuwaenzi	• **WHUSM** • **TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa**		

		inavyopasa.			
		9.4.3 Watu wenye vipaji maalum vinavyohusu utamaduni hawana budi wajitambue, wajiamini na watumie vipaji vyao kujiendeleza, kujikimu, kuuelimisha umma na kuendeleza maadili.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa**		
		9.4.4 Watu wenye ujuzi katika fani za kiutamaduni ambazo zinaweza zikahatarisha usalama wa raia na mali watatambuliwa na kuwekewa taratibu maalum za kudhibiti matumizi ya ujuzi wao. Fani hizo ni kama vile mieleka, mazingaombwe, judo, ngumi, karate na Kung Fu.	• **WHUSM - IDARA YA MICHEZO** • **OR-TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa**		
		9.4.5 Watu wenye ujuzi na vipaji maalum watahimizwa kurithisha taaluma na ujuzi walionao.	• **WHUSM** • **TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa**		
		9.4.6 Kamati za Elimu na Utamaduni za Mamlaka za	• **WHUSM** • **TAMISEMI**		

		Serikali za Mitaa zitahamasishwa kuratibu na kusimamia uendeshaji wa shughuli za utamaduni, kama vile, kutenga na kulinda maeneo ya burudani, michezo na urithi wa utamaduni, na kujenga na kuendesha Makumbusho na Nyumba za Maendeleo.	• **BASATA** • **TaSUBa** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
	9.5 Ugharimiaji	9.5.1 Serikali itawahamasisha na kuwashirikisha watu binafsi, mashirika mbalimbali na jamii kwa jumla kuchangia na kugharimia uendeshaji wa shughuli za utamaduni.	• **UNESCO** • **BMT** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BODI YA FILAMU** • **TUME YA UNESCO**		
		9.5.2 Vikundi, Vilabu, Vyama na Mabaraza mbalimbali ya fani za utamaduni yatahimizwa kujiendesha na kujitegemea.	• **WHUSM** • **BASATA** • **TASUBA** • **COSOTA**		
		9.5.3 Taasisi na vyuo vinavyotoa elimu na mafunzo ya fani mbalimbali za utamaduni vitatoza karo. Karo hizo zitatumika katika uendeshaji wa taasisi au vyuo hivyo.	• **BASATA** • **TaSUBa** • **WIZARA YA ELIMU.**		

		9.5.4 Asasi zinazotoa huduma za utamaduni zitatoza ada. Ada hizo zitatumika katika kuendeleza fani husika.	• **WHUSM** • **TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa** • **COSOTA**		
		9.5.5 Serikali itatoza kodi ya burudani ili kugharimia uendeshaji wa shughuli za utamaduni.	• **TAMISEMI** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BODI YA FILAMU**		
		9.5.6 Taasisi na vyuo vinavyotoa elimu na mafunzo ya fani za utamaduni vitahimizwa kuwa na shughuli za kujiongezea mapato.	• **TaSUBa** • **WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI.** • **BASATA** • **BAKITA**		
		9.5.7 Huduma na bidhaa zitakazotengenezwa na kutolewa na asasi za utamaduni zitauzwa kibiashara.	• **BASATA** • **BAKITA** • **TaSUBa** • **TRA** • **BODI YA FILAMU** • **COSOTA**		
		9.5.8 Watu binafsi na	• **UNESCO**		

		mashirika mbalimbali yatahimizwa kuweka rasilimali katika Sekta ya Utamaduni.	• **OR-TAMISEMI** • **WHUSM** • **WADAU WOTE**		
	9.6. Mgawanyo wa Majukumu SERIKALI KUU	9.6.1 Kusimamia utekelezaji wa Sera ya Utamaduni.	• **WHUSM** • **BASATA** • **BAKITA** • **TAMISEMI** • **TASUBA** • **BODI YA FILAMU**		
		9.6.2 Kuweka mfumo na taratibu za uendeshaji na usimamizi wa utamaduni.	• **WHUSM**		
		9.6.3 Kuandaa mitaala na kusimamia mafunzo ya taaluma zinazohusu fani mbalimbali na utamaduni.	• **WIZARA YA ELIMU SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI.** • **WHUSM**		
		9.6.4 Kuweka vivutio na kuihimiza sekta binafsi ili iweze kuwekeza rasilimali katika Sekta ya Utamaduni ikiwa ni pamoja na viwanja vya michezo na burudani, kumbi za maonyesho,	• **BMT** • **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **WIZARA YA**		

		makumbusho za aina mbalimbali, maktaba,viwanda vya kutengenezea vifaa 'vya michezo, sanaa na tasnia nyingine za utamaduni.	**MALIASILI NA UTALII** • **BODI YA FILAMU** • **MAKUMBUSHO YA TAIFA NA NYUMBA YA UTAMADUNI**		
		9.6.5 Kuhimiza Wizara, Mashirika na Taasisi za Umma kuthamini na kutumia fani mbalimbali za utamaduni kwa ajili ya burudani na kuchochea uzalishaji mali.	• **BMT** • **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **BODI YA FILAMU**		
		9.6.6 Kugharimia uendeshaji wa shughuli za utamaduni katika ngazi ya taifa na kimataifa.	• **WHUSM** • **WADAU WOTE**		
		9.6.7 Kuhakikisha kwamba tathmini ya athari za miradi mbalimbali ya maendeleo kwa utamaduni wetu inafanyika kabla va kutekelezwa kwa miradi hiyo.	• **WHUSM**		
		9.6.8 Kuanzisha Mifuko na kodi maalum kwa ajili ya	• **WHUSM** • **BODI YA FILAMU**		

		kugharimia uhifadhi na uendelezaji wa utamaduni.	• **BASATA** • **TASUBA**		
	SERIKALI ZA MITAA	9.6.9 Kugharimia uendeshaji wa shughuli mbalimbali za utamaduni katika ngazi ya Wilaya.	• **OR-TAMISEMI**		
		9.6.10 Kuweka Sekta ya Utamaduni katika mfumo wa uendeshaji wa Serikali za Mitaa.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI**		
		9.6.11 Kuhamasisha wananchi kujivunia, kushiriki na kuhifadhi utamaduni wao.	• **WHUSM** • **OR-TAMISEMI**		
		9.6.12 Kutumia fani mbalimbali za utamaduni kama kichocheo cha maendeleo ya jamii na kiuchumi.	• **OR-TAMISEMI** • **WHUSM**		
		9.6.13 Kuziona na kuzitambua fani mbalimbali za utamaduni kuwa ni vyanzo vya mapato na maeneo ya uwekezaji	• **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **WIZARA YA MALIASILI NA UTALII** • **BODI YA FILAMU**		

	SEKTA BINAFSI	9.6.14 Kushirkiana kikamilifu na Serikali Kuu pamoja na Serikali za Mitaa katika kuhifadhi na kuendeleza utamaduni.	• **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **BODI YA FILAMU** • **OR-TAMISEMI** • **UNESCO**		
		9.6.15 Kuziona na kuzitambua fani mbalimbali za utamaduni kuwa ni mojawapo ya maeneo muhimu ya uwekezaji	• **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **BODI YA FILAMU** • **OR-TAMISEMI** • **TUME YA UNESCO**		
		9.6.16 Kuandaa na kuendesha mashindano na maonyesho ya michezo, sanaa, burudani na tasnia za utamaduni.	• **WHUSM** • **BASATA** • **TaSUBa** • **BAKITA** • **BODI YA FILAMU** • **OR-TAMISEMI**		